

Referat seminarium: Högre utbildning och forskning i Brasilien – "Science without Borders" och Sveriges nationella erbjudande – 8 november 2012

Onsdagen den 8 november bjöd Tillväxtanalys in till seminarium om högre utbildning och forskning i Brasilien och mer specifikt om programmet Science without Borders. Antalet anmälda till seminariet var stort och i publiken fanns både representanter från universitet- och högskolor, ett flertal departement, myndigheter och institut.

"Science without Borders" är ett program som lanserades av den brasilianska regeringen i syfte att främja och utveckla naturvetenskap och teknikområden i Brasilien genom internationellt utbyte och rörlighet.

Andreas Larsson vid Tillväxtanalys Stockholm och Tillväxtanalys utsände i Brasilien Mikael Román genomför på uppdrag av Utbildningsdepartementet en studie kring hur andra länder jobbar på plats i Brasilien med att nå ut med sitt erbjudande om utbyten och rörlighet med Brasilien. Seminariet syftade till att redogöra för preliminära resultat kring den pågående studien.

Detta referat kommer först att sammanfatta Tillväxtanalys presentation om utbildning- och forskningsläget i Brasilien och de preliminära resultaten. Avslutningsvis kommer några synpunkter från den efterföljande diskussionen att kort redogöras för.

Mikael Román inledde presentationen med att redogöra för de brasilianska förhållandena när det gäller utbildning och forskning och bland de utmaningar som Brasilien står inför identifieras en stark eftersatt grundforskning, stark koncentration av akademiska institutioner till ett fåtal regioner och dålig samverkan mellan företag och akademi. Dessa utmaningar förenar både näringslivspolitik och utbildningspolitik. (För ytterligare information se Powerpoint presentation) I den pågående studien har Tillväxtanalys primärt tittat på hur Holland, Tyskland och Finland har arbetat med olika marknadsföringskanaler, partnerskap och koordination. Holland och Tysklands närvaro i Brasilien har sedan länge varit stor och de två länderna är stora mottagare av brasilianska studenter. Både holländska och tyska statliga organisationer som representerar ländernas universitet och

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Stockholm
Box 574, 101 31 Stockholm
Besöksadress: Sergels torg 14, 3 tr
Tel: 010 447 44 00
Fax: 010 447 44 90
info@tillvaxtanalys.se
www.tillvaxtanalys.se
Org. nr 202100-6164

Östersund (säte)
Studentplan 3, 831 40 Östersund
Besöksadress: Studentplan 3
Tel: 010 447 44 00
Fax: 010 447 44 01
Bank: Danske Bank
Kontonummer: 12 810 107 041
Swift: DBBASESX
IBAN: SE6712 0000 000 12 810 107 041

Utlandskontor
Brasilia
New Delhi
Peking
Tokyo
Washington DC

högskolor finns lokaliserade i Brasilien och man har löpande kontakt både på ministernivå och lokal nivå inom dessa frågor. Finland är relativt likt Sverige när det gäller närvaron i Brasilien. Något som även lyfts fram som intressant för Brasilien är praktikplatser och behovet att få in kompetent arbetskraft.

När det gäller identifierade marknadsföringskanaler och plattformar har Tillväxtanalys identifierat att en samlad närvaro i Brasilien är väsentlig. Även marknadsföring genom sociala medier såsom Facebook och Twitter har visats sig vara framgångsrika. Däremot har deltagande vid mässor och arbetsmarknadsdagar visat ha varierande kvalite då behovet av uppföljning är stort.

Något som lyfts fram när det gäller partnerskap och koordination är behovet av en EU-koordinerad marknadsföring av europeiska universitet och högskolor. Detta då länder såsom USA, Kanada och Australien har varit bland de mest populära destinationerna för brasilianska studenter.

Vilka möjligheter och utmaningar finns för Sverige när det gäller utbyten och utbildnings- och forskningssamarbeten med Brasilien?

Tillväxtanalys lyfte fram att det i Sverige finns förhållandevis bra relation mellan akademi och näringsliv vilket öppnat upp för många praktikplatser, något som Brasilien kan dra nytta av. En möjlighet för Sverige är att även söka nya marknader och partnerskap med universitet i andra regioner än populära och konkurrenskraftiga San Paulo och Rio. Då Science without Borders nu är begränsat till områden inom naturvetenskap, identifierar Tillväxtanalys en uppluckring av detta till att komma att inkludera andra samhällsvetenskapliga ämnen. Det kommer alltså inte bara efterfrågas ingenjörer utan även ekonomer, vilket öppnar upp möjligheter för Sverige. Några av de utmaningar som Sverige bör hantera när det gäller att attrahera brasilianska studenter är bland annat de höga levnadskostnaderna i Sverige, att läsåret inte stämmer överens med det brasilianska läsåret och att försöka skapa nätverk för brasilianska studenter i Sverige.

När det gäller den i nuläget svenska närvaron i Brasilien arbetar svenska ambassaden till stor del med dessa frågor men kan behöva mer hjälp i att förstå och marknadsföra det svenska universitets- och högskolesystemet. Även svenska exportrådet och handelskammaren finns på plats och kan arbeta med dessa frågor. Då dessa frågor förenar både näringslivspolitik, utbildningspolitik och handelspolitik finns även möjligheter för ytterligare samarbeten mellan olika svenska aktörer.

Under den efterföljande diskussionen underströk ett flertal svenska aktörer bestående av både universitet- och högskolor, departement och andra institut, vikten av samarbete och koordination från svensk sida för att marknadsföra Sverige i Brasilien och det svenska erbjudandet. Näringsdepartementet planerar bland annat en innovationsvecka i Brasilien där dessa frågor kommer att vara aktuella.

Något som togs upp under diskussionen var bland annat frågor kring visering och att man i Brasilien troligtvis kommer att lätta på viseringskraven för att få in kompetent arbetskraft med hög utbildning.

Datum
2012-11-09

Ett flertal universitet berättade även om pågående utbyten och samarbeten med Brasilien och lyfte fram möjligheter för andra svenska universitet och högskolor att arbeta tillsammans.

Tillväxtanalys lyfte även fram möjligheten för Sverige att bidra med forskning och kunskap inom styrkeområden som man även i Brasilien är intresserad av. Exempel på områden som kan vara intressant är bland annat skogsteknologi, jordbruksrelaterade frågor, hållbar gruvdrift, ”tropiskt” jordbruk och även fordonsindustrin.

Avslutningsvis kan det tilläggas att Tillväxtanalys kommer att publicera ytterligare rapport kring ämnet i december och fler seminarier kommer därefter att anordnas.